

The background of the book cover is a textured, teal-green color. At the top and bottom edges, there are white, scalloped shapes that resemble the collars of a garment, with a small, dark red heart-shaped detail in the center of each collar.

Lucia Pietrelli Cadenes

Premi Joanot Martorell 2015

LUCIA PIETRELLI

Cadenes

Edicions 62

Barcelona

Aquesta obra ha estat guardonada amb el XXXVII Premi Joanot Martorell de narrativa 2015, convocat per l'Ajuntament de Gandia i atorgat per un jurat compost per Adolf Beltran, Pilar Beltran, Ignasi Mora i Miquel de Palol.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 917021970 / 932720447). Tots els drets reservats.

Primera edició: novembre del 2015

© Lucia Pietrelli, 2015

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.,
Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona.
info@edicions62.cat
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Víctor Igual, s. l.

Imprès a Liberdúplex

DIPÒSIT LEGAL: B. 16.460-2015

ISBN: 978-84-297-7338-5

Miquel

Jo no tinc ganes de res, no sóc una persona.

No sóc una persona. El secret potser és pensar en què faria si ho fos. Un, dos, tres: fer-ho o no.

No sé com em vaig trobar envoltat de morts. O no sona gaire bé utilitzar el plural si en real-itat només era un? Però sagnava com si fossin més. La sang ens multiplica. El que tenim a dins ens restitueix la veritat. Som més que un, encara que el mirall es rebel·li i ens repeteixi que no, només som una unitat.

Hi havia un mort, un. I jo. Érem moltíssims.

Feia diverses setmanes que a casa Andrea quasi no parlava. De matí sempre li feien mal el braç esquerre i l'esquena. Un dolor que se li enfilava pel canell fins al coll i que del coll li baixava fins a la darrera costella. El dolor li permetia identificar d'una en una totes les seves vèrtebres, ella que mai no havia estudiat anatomia i ni li interessava saber com estem fets per dins. Deia que hi ha molts coneixe-

ments que no ens serveixen de res, que ens saturen el cervell sense donar-nos res a canvi. Però darrerament comptava les vèrtebres de cap a cap i ja no parlava. Seguia fent el seu cafè amb llet amb dues cullerades plenes de sucre, però el sucre havia deixat de grinyolar-li sota les dents, tot i que la llet seguís fent escuma. Ja no em preguntava amb els ulls entretancats: «Fa sol?», sinó que mirava ella mateixa a través de les persianes, intentava obrir els ulls tant com podia i es construïa el seu clima quotidià. Tota sola. Jo ja no li feia falta.

Andrea treballava en una botiga de disfresses. No pareixia feliç, però tampoc pareixia que un forat negre estigués a punt d'empassar-se-la. En caminar posava bé els peus a terra, com tots, vaja, com tots els que no dubten de la consistència de la terra i no es plantegen que a baix s'amaguin morts d'ulls oberts. Andrea havia escollit d'una en una totes les rajoles de la nostra habitació fins a crear un mosaic de colors. Cada matí, en baixar del llit, posava bé els peus a terra i això aconseguia tranquil·litzar-me. Treballava de les nou fins a les dues, però mai no tornava a casa abans de les sis. No sé on anava. En el meu cap imaginava que feia voltes per la ciutat amb els peus sempre ben fermes a terra. Era dependent, però a mi m'agradava pensar que treballava d'infermera.

Sé que tinc diversos problemes i que encara no sóc capaç de solucionar-los. El primer és que penso a llançar-me

sempre que em trobo en un balcó, però aquest no és el més greu. Un altre és que no entenc on acaba la meva percepció malalta i on comença la re-realitat. I encara un altre és que no aconsegueixo pronunciar la paraula re-realitat i sempre acabo tartamudejant-la. Al principi aquest detall feia riure Andrea. Un riure sonor que li omplia tota la boca. Després va començar a no aguantar-lo i durant qualsevol conversa, amb una veu seca i dura, pronunciava aquesta paraula en lloc meu. Crec que Andrea tenia problemes amb el sentit del gust i allò que li semblava dolç en un principi sempre acabava percebent-ho com a amarg durant l'epíleg final. Això fou el que li passà amb la meva tartamudesa. Això potser era el que li passava amb la seva vida també.

Vida és una paraula que sé pronunciar bé, amb fluïdesa, sense obstacles pel mig, potser perquè en ella la percepció malalta supera la re-realitat i la domina. Segons la meva opinió, és clar.

Vaig trobar el cadàver quan encara sagnava. Les últimes gotes del seu sentit. M'espanta quan la re-re-alitat es mostra en la seva forma més bàsica, quan la vida es redueix a allò elemental i es desfà del suport de qualsevol crossa intel·lectual. Morir és una cosa molt bàsica, morir d'una mort violenta, encara més.

Sempre que les situacions diàries començaven a tornar bàsiques, jo me n'anava, m'allunyava, em tancava en una altra habitació on només podia existir jo. Odiava la solitud

tant com odiava la companyia de més d'una persona. Si només som dos, la re-realitat no aconsegueix tornar bàsica. Parlant en general. Per això m'agraden les relacions de parella, i m'agradava Andrea, molt.

A partir del dia en què la van matar, no aconsegueixo distingir entre els diferents actes socials: per no equivocar-me sempre em vesteixo de negre, a qualsevol lloc on vagi, si és que encara vaig a algun lloc.

Albert

Tot va sorgir de cop, una nit, en un dels molts bars que vegeten com brànquies afegides a l'espina central de la rambla del Raval. Un bar que era propietat d'un exmariner portuguès que, en el darrer viatge, s'havia equivocat de costa. De totes maneres, malgrat els litres de cervesa que es fotia cada nit, guardava la lucidesa necessària per saber que la vida sempre és en una altra banda i així aconseguia no amargar-se els dies, i enverinar-se l'ànima només de llúpul ros.

Plats de paper tenyit recobrien el sostre del bar i desviaven l'atenció d'Andrea de la conversa. Amb ella les escates eren més fortes que les paraules. Tot i que les paraules són el món. Si el món és el llenguatge mateix i res més.

Ella s'estimava més mirar les escates falses del bar, i passava dels soliloquis que es desenvolupaven a la seva taula, devora la meva, on jo anotava les lletres i les comes de la conversa, perquè després s'atorgués a aquell univers la justa dosi de consistència i de memòria.

Tal volta, les paraules, com les persones, no són intercanviables.

«Tot s'ha ensorrat i ara no sé amb quins maons puc tornar a construir la torre», un glop de gintònic, la punta dels dits encara aferradissa per l'entrepà de salmó que Joan acabava de menjar-se.

«Al principi no pots engegar cap procés de selecció, cal començar sense preguntes», Sergi s'empassava el gintònic amb glops molt llargs.

«Quan va ser que no van existir les preguntes? Em sap greu, però és una etapa que no recordo».

«Collons, i quan eres un nin?».

«Em feia preguntes al voltant de qualsevol cosa: quan no saps res, però res, tot té la forma d'una interrogació».

«A veure, quina classe de nin eres, Joan? És clar que no sabies gaires coses, però les veies, les tocaves, tenies un món que semblava ja fet per a tu... una exclamació contínua, i això era tot».

«I ara he d'utilitzar les exclamacions per construir una torre on refugiar-me amb tots els meus trenta anys per damunt?».

Sergi va mirar la seva copa amb desaprovació: li quedava només un glop de gin, un glop curt, com els que solia fer Joan. En el silenci, els ulls d'Andrea van tornar de les escates a la taula i amb la mà dreta, ràpida, va traçar un llamp en l'espai buit entre la copa de Sergi i la de Joan.

«I per què ha de ser una torre i no pot ser una presa? Això de veres que no ho entenc», va dir abans de ficar-se les mans dins de la cabellera arrissada, negra i espinosa que li arribava gairebé fins als pits. En els silencis amb Andrea no passaven àngels, sinó llamps, ràpids i punxeguts. Després va encendre un cigarret i s'assenenà pensant que amb aquella petita intervenció havia complert una vegada més amb el seu paper social. Llavors tornà a mirar les escates i li van entrar ganes de tequila, pel ritual de la sal amb llimona, no pel tequila en si.

Es va aixecar i va anar a la barra. Demanà tres tequiles. El mariner portuguès va somriure.

«Has tenyit tu els plats del sostre?».

«No, la meua parella».

«Per això serveixen, de vegades», i Andrea li va tornar el somriure.

«És clar, per això vaig muntar el bar, perquè la meua parella em servís d'alguna cosa», el tequila va vessar dels gots.

«No està malament com a idea, hauré de recordar-ho quan torni a tenir-ne una», i Andrea va dirigir-se cap a la seva taula amb totes les eines del ritual entre les mans.

En general se sentia perfectament apta per als records passats i totalment inepta per al present. «Inepta», pensava, com si estigués dins d'un llibre, no pensava «inútil». Sabia que la salvació residia a pensar que era un personatge, que alenava dins d'una ficció qualsevol. També la seva

relació amb el mirall es construïa a partir d'aquí i arribava fins a convertir el seu reflex en un adhesiu, en la imatge de la possible portada del llibre de la seva vida.

Andrea s'esforçava a creure que el sol no il·lumina la terra, sinó que es desmaia sobre ella cada dia; tots els dies el sol es posa malalt i s'abandona a la pròpia malaltia fins a desmaiar-se. Com podia estar sana ella si havia de carregar tot el dia amb el pes d'un cos aliè que es desmaiava una vegada i una altra?

Això ho vaig notar de seguida. Si ella s'havia de morir, hauria estat a la llum del sol.

La nit abans Andrea havia conegut Miquel. A la taula d'un altre bar, sempre amb Sergi i Joan. En tornar del lavabo, se'l va trobar assegut a la taula.

«Andrea, ell és Miquel, tocàrem junts un parell de vegades l'any passat». Sergi sempre havia estat el més pràctic entre tots tres, per això servava dins les mans el moment de les presentacions, les gestionava cada vegada com si fossin la cosa més normal del món, presentar algú a algú altre, sense preocupar-se de la definició justa, sense sospitar que les definicions poguessin ser equivocades, una màscara més, un carnaval de Pierrot.

«Miquel, ella és Andrea, la nostra dona de les disfresses».

Miquel no va demanar cap informació ulterior, va somriure, es va estirar sobre la taula i va fer dues besades a Andrea, mentre ella es fixava en l'ombra que anava men-

jant-se el contingut groguenc dels tres gotos. *Aquest home té una ombra molt negra.* Va rebre i va tornar les dues besades i les aparences es guardaren, de nou.

Enmig de la conversa, Joan va sortir amb una de les seves:

«Tu ets gelós, Miquel?».

«Bé... una mica, no sé... no gaire...».

«I tu, Sergi?».

«Jo no».

«Andrea?».

Així és com desapareix qualsevol misteri, com pots preguntar això, Joan? Com pots substituir l'experiència per tota paraula? Com pots arribar a ser tan brut i a avançar-te als esdeveniments? Hi ha coses que es mostren i no es verbalitzen, hi ha coses que es descobreixen o no, però que no es tracten així.

Andrea, pobra, descarada.

Posa't uns guants blancs abans de parlar, encara que estiguin tacats, posa-te'ls, per favor, fes que costi una mica arribar a descobrir la forma dels teus dits i la barreja de colors de les teves ungles, sinó per què? Per què tota aquesta desfilada de gent en les nostres vides, al nostre voltant? Si et menges les ungles, no m'ho expliquis de seguida! O vols que ens posem a parlar a les totes i deixem d'actuar?

«Andrea?»., i Joan reia en veure Andrea abstreta dins d'un altre univers, perduda en un punt llunyà que quedava més

enllà de la seva cara, potser més enllà de les parets recobertes de dibuixos que els envoltaven.

«Vols deixar-la definitivament, Joan?», li va preguntar Andrea.

«Què?».

«L'actuació».

«Però... Has escoltat la meva pregunta, Andrea?».

Llavors ella es va aixecar, va mirar Miquel als ulls i li va preguntar:

«Et demano alguna cosa?».

«Sí, gràcies. Una canya».

Quan va tornar a la taula, al bar havien pujat el volum de la música i tots quatre s'aixecaren per posar-se a ballar. Cadascú amb el seu got a la mà. Cadascú amb els seus pensaments amagats. Per fi.

Per fi, Andrea, et relaxares, amb Miquel que mirava cristal·lí, que tenia unes espatlles d'home gran, on al llit t'hauries pogut agafar, perquè qui sap si era una malformació o alguna cosa insana, però sempre que coneixies un home, acabaves pensant:

«Com seríem nosaltres dos al llit? Què passaria? Seria una bona imatge per fer-ne un adhesiu més?».

Tard o d'hora, algun dia, se t'acabarà l'espai i ja no tindràs cap lloc on seguir enganxant els pensaments.

Llavors, què podré fer jo per tu?